

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ανάπτυξη ατόμων, κοινωνιών, επιχειρήσεων

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ & ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Δράση «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας»

Επιστ. υπεύθυνη: Ζωή Παπαναούμ

Υποδράση: Γενικές επιμορφώσεις

Επιμορφωτικό εργαστήριο

Το σχολείο βελτιώνει το έργο του: προγραμματισμός και αξιολόγηση

Περίληψεις

3 & 10 Δεκεμβρίου 2012

Θεσσαλονίκη

Ο προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα

Δρ. Παρασκευή Χατζηπαναγιώτου

*Επίκουρη Καθηγήτρια στο
Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου*

Στόχος του εργαστηρίου είναι να αναδειχθεί η σημαντικότητα του προγραμματισμού ως λειτουργίας που γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ του « εδώ που βρισκόμαστε» με το «εκεί που θέλουμε» να φτάσουμε. Αν και οι βασικές παράμετροι της εκπαιδευτικής διαδικασίας καθορίζονται σε κεντρικό διοικητικό επίπεδο, ωστόσο ο προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου σε επίπεδο σχολικής μονάδας είναι καθοριστικός για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος, εντός του οποίου τα άτομα θα μπορούν να εργάζονται όχι μόνο για να ικανοποιούν τους στόχους του οργανισμού, αλλά και για να αντλούν ικανοποίηση από το έργο που επιτελούν. Με τη διαδικασία του προγραμματισμού το έργο της σχολικής μονάδας αποσαφηνίζεται και συστηματοποιείται, ενώ παράλληλα διευκολύνεται ο εσωτερικός έλεγχος και η προσαρμογή του οργανισμού στις αλλαγές του περιβάλλοντος, ιδιαίτερα όταν αυτό διέπεται από αβεβαιότητα. Οι σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών, καθώς και η επικοινωνία με το εξωτερικό περιβάλλον βελτιώνεται, επειδή η ατομική προσπάθεια του κάθε μέλους διασυνδέεται με την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου του οργανισμού. Ιδιαίτερα βοηθητική είναι και η συμβολή του προγραμματισμού στην εισαγωγή και διαχείριση καινοτομιών και στον εμπλουτισμό της σχολικής ζωής.

Βιβλιογραφία

Κατσαρός, Ι. (2008). Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Παπαναούμ, Ζ. (επιμ.) (2000). Ο προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα. Θεσσαλονίκη: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Σολομών, Ι. (επιμ.) (1999). Εσωτερική αξιολόγηση και προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Πόσο 'αποτελεσματικό' είναι το σχολείο μας; Ερωτήματα, διαδικασίες, εργαλεία

Μαρία Λιακοπούλου

Διδάσκουσα στο

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Το αίτημα για αποτελεσματικότητα του σχολείου είναι συνυφασμένο με τη λειτουργία του σχολείου ως θεσμού και συνίσταται στην επιτυχή επίδραση της παρεχόμενης συστηματικής εκπαίδευσης στους μαθητές. Η σχολική αποτελεσματικότητα δεν ταυτίζεται με τα αποτελέσματα του σχολείου, αλλά νοείται ως ο βαθμό στο οποίο το σχολείο επιτυγχάνουν τους στόχους που το ίδιο θέτει, ανάλογα με το προφίλ των μαθητών και τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στη σχολική μονάδα ή στο ευρύτερο πλαίσιο στο οποίο βρίσκεται. Στην αποτελεσματικότητα του σχολείου, σε γενικές γραμμές, επιδρούν πολλαπλοί παράγοντες, οι οποίοι μπορούν να κωδικοποιηθούν ως εξής: γ) Δομικά στοιχεία της διδασκαλίας: αναλυτικό πρόγραμμα, σχολικά βιβλία, εξεταστικό σύστημα κ.λπ. δ) Σχολική μονάδας και σχολική τάξη: υποδομή, κουλτούρα, κλίμα. β) Μαθητές: γνώσεις, δεξιότητες, συμπεριφορές, αξίες. α) Εκπαιδευτικοί: επαγγελματικά χαρακτηριστικά, 'ενέργειες-κλειδιά', γνώσεις και δεξιότητες, στάσεις. Οι παράγοντες αυτοί δεν επιδρούν μόνο γραμμικά, αλλά αλληλεπιδρούν και μεταξύ τους. Τόσο η αποτελεσματικότητα του κάθε σχολείου όσο και η επίδραση των επιμέρους παραγόντων σ' αυτήν μπορούν να προσδιοριστούν πιο αποτελεσματικά όταν η ίδια η σχολική μονάδα αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου ή σε σημαντικό βαθμό τη διαδικασία της αξιολόγησης (αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας).

Ειδικότερα, η εισήγηση αυτή εστιάζει στα ακόλουθα σημεία/προβληματισμούς:

- Η έννοια 'αποτελεσματικότητα' θα πρέπει να θεωρηθεί ως μια τυπική και κενή νοήματος έννοια, η οποία οριοθετείται ανάλογα με το πώς επιλέγουμε να οριοθετήσουμε το παρεχόμενο έργο του κάθε σχολείου. Ως εκ τούτου, θα παρουσιαστούν και θα συζητηθούν ενδεχόμενες οριοθετήσεις της έννοιας της αποτελεσματικότητας, καθώς και οι παράγοντες που επιδρούν στην αποτελεσματικότητα του σχολείου

- Σε κάθε διαδικασία αξιολόγησης εμπλέκονται: α) αυτοί που αναθέτουν και χρηματοδοτούν την αξιολόγηση, β) αυτοί που την υλοποιούν, γ) αυτοί που αξιολογούνται και δ) αυτοί που αξιοποιούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Ο βαθμός και τρόπος εμπλοκής του κάθε παράγοντα στη διαδικασία της αξιολόγησης διαμορφώνει τον τύπο αξιολόγησης. Στο σεμινάριο αυτό θα εστιάσουμε στην αυτοαξιολόγηση με σκοπό να προσδιοριστεί ο ρόλος της σχολικής μονάδας στην όλη διαδικασία.
- Προκειμένου η σχολική μονάδα να αποτελέσει τον παράγοντα που θα σχεδιάσει, θα υλοποιήσει και θα αξιοποιήσει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, θα πρέπει όλα τα μέλη της να διαθέτουν την τεχνογνωσία και τα εργαλεία να αναλάβουν πολλαπλούς ρόλους στην όλη διαδικασία. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου, θα παρουσιαστούν στους συμμετέχοντες εργαλεία που θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν, καθώς και παραδείγματα εφαρμογών. Στη φάση αυτή προβλέπονται εφαρμογές (υποθετικά σενάρια και εργασία ανά ζεύγη ή σε ομάδες).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Θεριανός, Κ. (2006). *Αποτελεσματικά σχολεία και εκπαιδευτικοί*. Αθήνα: τυπωθήτω.
- Λιακοπούλου, Μ. (2010). *Η παιδαγωγική επάρκεια των εκπαιδευτικών: προϋποθέσεις και αξιολόγηση*. Θεσσαλονίκη: Ζήτης.
- Λιακοπούλου, Μ. (2011). «Αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών: προϋποθέσεις και περιορισμοί», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τ. 50, 123-139.
- Πασιαρδής, Π. & Γ. Πασιαρδή (2000). *Αποτελεσματικά σχολεία: πραγματικότητα ή ουτοπία*. Αθήνα: Gutenberg.

Ξενόγλωσση

- Anderson, L. (2004). *Increasing teacher effectiveness*. Paris: UNESCO, International Institute for educational Planning.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: the exercise of control*. New York: W.H. Freeman.

- Finnan, C. & J.D. Swanson (2000). *Accelerating the learning of all students: cultivating culture change in schools, classrooms and individuals*. Boulder, CO: Westview Press.
- HM Inspectorate of Education (επιμ.) (2001). *How good is our school? Self- evaluation using quality indicators*. Crown.
- OECD (2009). *Creating Effective Teaching and Learning Environment: first results from TALIS*.
- Quality Assurance Division Education Bureau (2008). *Performance Indicators for Hong Kong Schools (with evidence of performance)*.
- Scheerens, J. (2000). *Improving school effectiveness*. Paris: UNESCO, International Institute for educational Planning.
- Whitty, G. & P. Mortimore (1997). *Can school improvement overcome the effects of social disadvantage?* London: Institute of Education.